

2009. évi XXXVII. tv. módosítását célzó javaslatok

Az alábbi javaslatok több egyeztetést követően azokat a javaslatokat tartalmazzák, melyek a munkacsoport tagjai leginkább konszenzusra jutottak. A javaslatok pontos szövegszer megfogalmazása a rendelkezésre álló rövid idő miatt igényli a minisztérium illetékes munkatársainak jogszabályalkotói hozzáértését és tapasztalatait.

Az erdőgazdálkodás szabályozott módon történő folytatásához elengedhetetlen az hivatalos erdőgazdálkodó intézménye. Ennek nyilvántartásba vételéhez és minden további erdőgazdálkodáshoz szükséges kezdeményezéshez a tulajdonosok 2/3-ának hozzájárulása szükséges. Annak érdekében, hogy a rendezetlen magánerdőket is be lehessen vonni a szabályozott erdőgazdálkodás keretei közé, átgondolandó az egyszeri többség hozzájárulásának bevezetése minden olyan esetben ahol ez a tulajdonosi érdekek sérelme nélkül megtehető.

Javasoljuk a módosítás során revízió alá venni a közfeladat, valamint a közérdekek kifejezéseket, mert ezek adott esetben, jogászai értelmezéssel megalapozhatják a közbeszerzési tv. hatálya tartozást. E kifejezések helyett javasoljuk a közcélú, illetve a közjóléti kifejezés használatát. A közérdek fogalmát csak olyan esetben használjuk, ahol a fenti korlátozások nem eredményezik az említett eljárásokat.

Lényeges lenne annak hangsúlyozása és a normaszövegbe építése, hogy a közjóléti tevékenység az erdőgazdálkodás része, tehát az erdészeti társaságok tevékenységének része (ÁFA visszaigénylés lehetősége miatt fontos!).

Megfontolásra ajánljuk, hogy a vadászati jog gyakorlását építsük be az erdőgazdálkodás fogalmkörébe. (Az Evt. 68.§ c) pontja az erdei haszonvételek között nevesíti a vadászati jog gyakorlását vagy hasznosítását, mivel az erdőgazdálkodás fogalmkörébe beletartozik az erdei haszonvételek gyakorlása, így a vadászati jog gyakorlása vagy hasznosítása is az erdőgazdálkodás fogalmkörébe tartozhat.)

Fontos eleme legyen a módosításnak, hogy a természetvédelmi törvény párhuzamos rendelkezéseit meg kell szüntetni, hiszen az Evt.-ben ezek már szerepelnek, amelyek viszont a Tvt.-ben lévő erdőre vonatkozó rendelkezések, azokat az Evt.-ben tüntessük fel.

A vegetációs időszakra vonatkozó merev korlátozások a változó klimatikus viszonyok miatt jelenleg már indokolatlannak mutatkoznak, ezért annak enyhítése, a kivételek körének bővítése, szükségesnek tekinthető annak érdekében, hogy az erdőgazdálkodás egyes tevékenységei szakszerűen elvégezhetőek legyenek. A természetvédelmi követelményeket szem előtt tartva az a megoldás mutatkozik optimálisnak, hogy az érintett két szempontrendszer közötti egyensúly megtalálása útján kerüljön a vegetációs időszak szabályozása módosításra, illetve elsősorban az alkalmazott technológiáktól függően differenciáltan kerüljön megfogalmazásra.

Részletes javaslatok:

1. A törvény alapelveinél (2. §) jelenjen meg, hogy az erdei életközösség természetes egysége megőrzésének fontosságát elismerve, az erdőgazdálkodás tekintetében az erdőtulajdonhoz való jog, ill. a tulajdonosi érdek is jelenjen meg úgy, hogy a vidéki lakosság egészséges környezethez és megélhetőséghez való joga ne csorbuljon.

2. Javasoljuk az Evt. 3. § (1) bekezdésben foglalt meger sítését, illetve kiegészítését annak érdekében, hogy az erd khöz, erd gazdálkodáshoz kapcsolódó állami bevételek valóban az erd fenntartására, védelmére és fejlesztésére fordítódjanak. Ennek kiemelt eleme a CO2 kvóta értékesítéséb l származó bevétel, amely jelen pillanatban nem járul hozzá az erd k gyarapításához, fenntartásához.
3. A javasoljuk, hogy az Evt. hatálya (4. §) kiterjesztésre kerüljön - a közpark és a tanya területének kivételével - minden külterületen található fára, illetve fával borított területre, illetve a hatálya továbbra is fennmaradjon minden erd gazdálkodási célokat szolgáló belterületi földre vonatkozóan. A törvény hatálya alá tartozó területek az egyértelm és részletes szabályozás lehet ségének megteremtése érdekében megfelelő csoportosításban kerüljenek elhatárolásra (erd , egyéb fás területek, az utóbbin belül szabad rendelkezés erd , fásítás, stb.).
4. A fogalommeghatározásoknál javasoljuk a meglév fogalmak felülvizsgálatát, illetve új fogalmak bevezetését:
 - egyéb erdei termék közé kerüljön be az erdei forrásvíz;
 - az els kivétel helyett egységesen az els erd sítés fogalmának használatának bevezetését;
 - az erd sítés fogalmához kerüljön be a sarjztatás;
 - a fakitermelés fogalmának módosítása annak érdekében, hogy a vegetációs id szakra vonatkozó korlátozások a fenntartható erd gazdálkodást csak az indokolt mértékben hátráltassák;
 - az ültetvényerd k, fásszárú ültetvények, egyéb fás területek többi jogszabállyal harmóniában lév megfogalmazását;
 - az erdészeti magánút fogalmának meghatározását.
5. Átgondolandónak tartjuk ó a magánerd t képvisel szervezet javaslatára - az erd és fásítás elhatárolásának módosítását (6. § (1) bek.) úgy, hogy az egy hektárnál kisebb fával borított területek fásításnak min süljenek (jelenleg fél hektár a határ). Ennek hatása az erd ként nyilvántartott terület 1 %-át teszi ki, viszont 16000 erd tulajdonos gazdálkodását tenné rugalmasabbá. Javaslatot azonban csak akkor tartjuk szakmailag támogathatónak, amennyiben ezeknek a területeknek a kezelése a felújítása mennyiségben és min ségben maradéktalanul szakmailag biztosítható.
6. Javaslatunk az Evt. 10. §-ára vonatkozóan a 2012-es javaslattal nagyrészt megegyez , azaz a hegy- és dombvidéki természetvédelmi, talajvédelmi, tájképvédelmi, Natura 2000 vagy közjóléti els dleges rendeltetés erd kre terjedjen ki hatálya. Az átalakító üzemmód egy köztes fogalom, ezért az egyértelm meghatározáshoz javasolható a (1) bekezdés kiegészítése azzal, hogy a folyamatos erd borításra való átállás kihangsúlyozása szerepeljen.
7. Javasoljuk a szabad rendelkezés erd k (11. §) elhatárolása tekintetében az Evt. novellában foglalt módosító rendelkezéseket, azzal kiegészítéssel, hogy minden önerd sült terület is ide sorolandó, viszont a talált erd k (30-40 éve fával borított 1-4 természetesség erd k) területe más elbírálásban részesüljenek, azok maradjanak továbbra is erd k.

8. Ezen javaslatunk 3., 5. és 7. pontjaiban foglaltakkal összhangban kérjük az erdő , illetve az egyéb fás területek közé sorolt kategóriák definíciójának és rendelkezéseinek pontosítását, illetve az új kategóriák definíciójának meghatározása.
9. Javasoljuk az erdő gazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterületeken (13.§ (1) bek.) belül a tisztás és a terméketlen terület fogalmának egyértelmű meghatározását, valamint az erdő k terméketlenné nyilvánításának, valamint a tisztás kialakításának és fenntartásának megfelelő szabályozását.
10. Javasoljuk, hogy az erdészeti létesítmények (15. §) közül csak az igénybevétellel járó létesítményekkel kapcsolatos tevékenységek legyenek engedélykötelesek, azok közül is csak a létesítés, b vítés, fennmaradás, lebontás és a rendeltetésük megváltoztatása. Az egyéb létesítményekkel kapcsolatos tevékenységeket (pl. korszerű sítés, helyreállítás) elég legyen a bejelentés. A vadkárelhárító kerítések, illetve a 3,5 méternél keskenyebb járőfelület erdei utak esetében az engedélyezést le kelljen folytatni, de az igénybevételre vonatkozó rendelkezések ne vonatkozzanak rájuk. Az erdészeti létesítményekkel kapcsolatos engedélyezési eljárás részeként, és ne önálló eljárásban szülessen döntés a felmerülő erdő igénybevétel engedélyezéséről is.
11. Javasoljuk átfogó revízióját a magántulajdonú erdő k jogszerű használatára vonatkozó szabályozás szükséges módosításainak (17-21. §), valamint kiegészítését (pl. földforgalmi szabályozáshoz képest speciális rendelkezésekkel). Javasoljuk, hogy az erdő birtokossági társulatokról szóló törvény ó esetleg Evt-be illesztett ó módosítását külön munkacsoport készítse el , ezért erre szövegszerű javaslatot most nem teszünk.
12. Javasoljuk az erdő rendeltetései között:
 - a vízgazdálkodási rendeltetést árvízvédelmi rendeltetésre változtatni,
 - a gazdasági rendeltetés csak fokozottan védett természetvédelmi rendeltetés esetén ne kerüljön további rendeltetésként megjelenítésre, védett természetvédelmi rendeltetés további rendeltetésként gazdasági rendeltetést is lehessen rögzíteni,
 - a Natura 2000 rendeltetés fogalmának pontosítását annak céljából, hogy ez a rendeltetés ó különösen els dleges rendeltetésként ó csak a közösségi szempontból valóban kiemelésre érdemes erdő k esetében kerüljön rögzítésre.
13. Fontosnak tartjuk, ezért kérjük, hogy módosuljon az erdő k védetté nyilvánítása, ehhez az illetékes miniszter egyetértése kelljen (24. §), elkerülve ezzel a valós célok nélküli védetté nyilvánításokat.
14. Módosításra javasoljuk, hogy az erdő rendeltetésének megváltoztatására - f szabály szerint - továbbra is az erdő gazdálkodó kezdeményezésére kerülhessen sor, melyhez legyen elég a tulajdonosok egyszer többségének (27. §) egyetértése. Rendeltetés módosítását ezen felül csak az érintett miniszter kezdeményezhessen a fennálló szabályozás mellett, illetve az erdő kért és az erdő gazdálkodásért felel s miniszter jóváhagyásával.
15. Javasoljuk, hogy az erdő üzem módjának megváltoztatására (29. §) csak az erdő gazdálkodó kezdeményezésére kerülhessen sor, melyhez legyen elég a tulajdonosok egyszer többségének egyetértése. Erdő telepítés esetén a telepítési terv jóváhagyásával történjen ez meg.

16. A körzeti erd tervezésre (33-36. §) vonatkozóan az alábbiakat javasoljuk:
- a körzeti erd tervezéseket meghatározó erd tervrendelet, az eddigi éves erd tervrendeletek helyett az azok tapasztalatait és általánosítható szabályait felhasználó - átfogó jogszabályban kerüljön meghatározásra, az egyes körzetekben lévő eltérő szabályokat miniszteri utasításban, részletes szakmai szabályokban kell megállapítani.
 - a körzeti erd terv megfelelő időben való elkészítésére, illetve a körzeti erd terv egyeztetéseire (pl. az erd gazdálkodókat képviselő szervezetek bevonásával) vonatkozóan garanciákat kell beépíteni a törvénybe.
 - a gazdálkodók fokozottabb elvárásait, illetve a körzeti erd tervek által a gazdálkodókra telepített kötelezettségek rugalmasabbá tételét, illetve bizonyos esetekben az anyagi kompenzációhoz kötését javasoljuk határozottabban megjeleníteni.
17. Javasoljuk az Adattár adatainak (39. §) az erd gazdálkodók és szakirányítók részére történő nyitottabbá és költségmentessé tételét, az elektronikus hozzáférés megteremtését.
18. Az erd terv (40. §) magántulajdonban lévő faültetvények és kultúrerdek esetében kevésbé kötött előírásokat tartalmazzon, a tulajdonosi érdekek nagyobb teret, önállóságot kell engedni.
19. Az erd terv módosítása (40. §) az erd gazdálkodó bejelentésére, ne engedélyezési eljárás keretében történjen. A tulajdonosok egyszeri többsége beleegyezésének igazolására csak véghasználati fakitermelés kezdeményezése esetén legyen szükség.
20. Az éves tevékenységek bejelentése (41. §) és a művelési lap párhuzamosságának a megszüntetése a bürokrácia csökkentésének érdekében. Ezen belül annak vizsgálata, hogy milyen egységes tartalommal és rövidebb határidővel oldható meg egy lépésben.
21. Elégségesnek tartjuk és javasoljuk az erd telepítés korlátozására (45. §) természetes vagy természetesen erdő, valamint nem erdő művelési ágú védett területek védelme céljából 200 méter helyett csak 50 méteres övezetben legyen lehetőség. Az intenzíven terjedő fafajok erdő felújítása során a szükséges távolság megállapítását az eltérő termelési helyi feltételek figyelembevételével differenciáltan lehessen elvégezni.
22. Az erdő felújítások szabályozását az alábbi szempontok figyelembevételével javasoljuk (51. §) komplex módon felülvizsgálatra kerül annak érdekében, hogy az elvárások indokolt tartalommal kerüljenek meghatározásra, illetve a jogszabályi előírások hatékony, de méltányos módon kerüljenek ellenőrzésre, illetve betartásra. A NÉBIH Erdészeti Igazgatósága most készíti elő javaslatait az erdő felújításokra vonatkozó szabályok módosítására, ahol kérjük az alábbi szempontok figyelembevételét:
- az erdő felújítási határidők - szankcionálás nélkül - módosuljanak természeti kár bekövetkezésekor, amelyet az erdő gazdálkodó bejelentett, vagy az erdészeti hatóság megállapított;
 - az erdészeti hatóság köteles a szemle idején elektronikus úton kiértesíteni az erdő gazdálkodót, szakszemélyzetet;
 - eredménytelen erdő felújítás utáni szankció csak a ténylegesen sikertelen erdő felújítás területe után szabható ki;

- a terület nehézségi fokától és a term helyi viszonyok függvényében ez a szabályozás megfelelő módon legyen képes az adottságokat igazságosan értékelni, ezek alapján kivételszabályokat lehessen alkalmazni;
- szankcionálni csak közös szemlét követően lehessen.

23. Az erdő felújítási kötelezettség (51. §) keletkezésének pontosabb meghatározása, valamint változtatása aszerint, hogy az idős állomány záródásának 50-60% alá csökkenése esetén kerüljön előírásra.

24. Olyan térségekben, ahol az állandó, folyamatos falopás következtében előálló erdő felújítási kötelezettség keletkezik, amely az erdőgazdálkodó számára rendelkezésre álló törvényes eszközökkel nem hárítható el, illetve az erdőgazdálkodást ellehetetleníti, javasolható az erdő felújítás támogatására önmagántulajdonú erdőben is például az állami közmunkaprogram, illetve más egyéb támogatások bevezetése.

25. Erdő szerkezet átalakításnál (55. §)

- hullámterek lefolyási sávjában az árvízvédelmi szempontoknak jobban megfelelő, tág hálózatú faültetvények magasabb természetességi állapotú erdők helyén is létesíthetők legyenek.
- A szerkezetátalakítás több esetben meghaladhatja a rendes gazdálkodás körét, az ilyen irányú törekvéseknek a támogatási rendszeren keresztül kell teret adni.

26. Az erdei haszonvételek (68. §) között kerüljön felsorolásra

- az erdei forrásvíz egyedi szükségletet (5 liter/f) meghaladó elszállítása, legeltetés, valamint az erdővédelmi és közjóléti szolgáltatásainak üzleti célú hasznosítása.

27. A védett erdőkre vonatkozó generális szabályozást (73. §), amelyek gazdálkodási korlátozással járnak, az erdő törvényben javasoljuk szabályozni. A Tvt. 32-33. §-ban meghatározott párhuzamosságokat érdemes lenne megszüntetni, a részletszabályokat meg kell vizsgálni és a korábbiakban megállapítottak szerint az Evt.-ben szabályozni. Több a Tvt.-ben szereplő részletszabályra egyébként már a hatályos erdő törvény is tesz korlátozást.

Védett fajok védelmét szolgáló fakitermelési korlátozás csak rendszeres megfigyelésen és adatgyűjtésen alapuló, igazolt előfordulások esetében kerüljön előírásra (például egy adott fokozottan védett madár esetében ez legfeljebb a fészkek 100 méteres környezetét érinthesse).

28. A sarjzatítás véghasználati időbeli korlátozását (74. §) javasoljuk törölni, a vegetációs időre vonatkozó szabályok megmaradnak.

29. Az Evt. 85. §-hoz: Szükséges volna az Evt-t kiegészíteni egy olyan rendelkezéssel, mely az erdő területén korábban például az 1996-os erdő törvény hatálybalépését megelőzően már meglévő, de nem regisztrált igénybevételek, objektumok adattári feltüntetését hibakiigazításként teszi lehetővé. A turisztikai fejlesztések során is fontos érdek, hogy egyes akár évszázados erdei építmények Adattári feltüntetésével gond nélkül megtehető legyen.

30. Az Evt. 92. § kiegészítését javasoljuk: Az erdőszeti nyilvántartási térképen ábrázolt erdei utak az emberi erővel hajtott kerékpár esetében jármű közlekedésre kijelölt útnak minősüljenek. Az Evt. egyértelműbb megfogalmazása azért szükséges, mert a

természetvédelmi hatóság ó a jogalkotó szándéka ellenére ó a 91. § (1) a) pontja szerinti kivétel alkalmazásával - továbbra is külön természetvédelmi engedélyhez kötheti a védett területen haladó erdei utakon a kerékpározást.

31. Javasoljuk az Adattár becslési adatokon alapuló adatainak pontatlanságára visszavezethet mulasztások esetén, erd gazdálkodási bírságot (107. §) ne lehessen kiszabni.
32. Az erd gazdálkodási és erd védelmi bírság (107-108. §) részletszabályaira nem érdemes addig javaslatot tenni, amíg a törvénymódosítások kodifikációja nem történik meg. Alapvet en azt javasoljuk, hogy a bírságok tekintetében az erd gazdálkodó és szakszemélyzet felel sségének megállapítása után legyen szankció kivette arra, aki a szabályokat megsértette.
33. A szakszemélyzet szankciórendszerének felépítésénél a mulasztás-büntetés-vizsgálás elvet betartva ki kell alakítani egy cselekményarányos szankciórendszert, amely büntet pontokon és képzéseken, vizsgákon keresztül kényszeríti ki illetve segíti el a jogkövet szakmai tevékenységet.

Az Evt. felülvizsgálatára vonatkozóan készített koncepcióban szerepl , de nem teljes kör en kezelt kérdések:

1. Az egyéb fás területekre vonatkozó szabályozások felülvizsgálata, módosítása illetve meghatározása.
2. Az erd rendeltetései közötti megfelel összhang mindenkorai megteremtésére vonatkozó szabályozás meghatározása a jelenlegi, az erd els dleges rendeltetésének dominanciáján alapuló szabályozás helyett (vagy mellett).
3. Talajvédelmi rendeltetéshez kapcsolódó szabályozás kialakítása.
4. Az egyes védelmi rendeltetés erd kre vonatkozó speciális szabályozások Evt.-be illesztése más törvényekben való szabályozások kiváltása, illetve az évenkénti erd terv rendeletek elhagyása érdekében.
5. A kiemelt természeti értékek védelmét szolgáló (jellemz en fajvédelmi) korlátozásokra, illetve azok Adattárba, illetve körzeti erd tervezésbe való becsatornázására vonatkozó szabályozás kialakítása.
6. Az alapvet en iparszer , sematikus erd gazdálkodásra alapozott szakmai alapfogalmak és tervezési eljárások felülvizsgálata, illetve kiegészítése annak érdekében, hogy a korszer bb erd gazdálkodási módszerek is megfelelően tervezhet vé, szabályozottá, illetve ellen rizhet bbé váljanak.
7. A körzeti erd tervezés során alkalmazott eljárások, módszerek részletes meghatározása. Pl. annak meghatározása, hogy az egyes üzemmódok esetén az erd gazdálkodás tervezésének, illetve szabályozásának mi az alapja (pl. vágásos erd esetén vágásérettségi kor, száraló erd esetén fakészlet, fokozatos felújítógágás esetén felújítási id szak hossza, stb.).

8. Erd felújítási kötelezettség szabályozásának átalakítását még nem látjuk tisztán.
9. A szakmai adminisztrációs rendszer korszerűsítése a számítástechnikai lehetőségek megfelelő kihasználásával.
10. Az erdő jogszabályozásának vonatkozó szabályozás szükséges módosítását, kiegészítését (pl. földforgalmi szabályozáshoz képest speciális rendelkezésekkel), továbbá az erdő birtokossági társulatokról szóló törvényről esetleg Evt-be illesztett módosítását, valamint a magán erdő gazdálkodás integrációját elősegítő szabályozást még nem látjuk tisztán.
11. Az erdészeti szakszemélyzetre vonatkozó szabályozás felülvizsgálata, a szükséges módosítások meghatározása.
12. A szakirányítási rendszer magasabb színvonalú szolgáltatását célzó (pl. integrációt elősegítő) intézkedések.

Budapest, 2015. október 5.

Országos Erdészeti Egyesület
Magán Erdő tulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége